

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Kato. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Semo-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhajava vsak dan izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 289.

V Ljubljani, v sredo, 17. decembra 1902.

Letnik XXX.

Državni zbor.

Dunaj, 16. grudnia.

Krošnjarstvo.

Kakor sem včeraj poročal, je dr. Susteršič pri § 17. predlagal nov dostavek, ki se glasi:

»Krošnjari, ki po § 16 dobe svoje stare pravice, smejo seboj jemati šoli odrasle člane svojih družin kot nosače, ne glede na starost, ki je določena v prejšnjem odstavku.«

Prejšnji odstavek pa določa, da mora nosač, ki hodi s krošnjarjem, dopolniti vsaj 24. leto.

Dalje je dr. Susteršič predlagal dostavek: »Pod enakimi pogoji more trgovinski minister krošnjarju dovoliti, da sme mesto nosača porabljalati tovarno žival ali voz z vprežno živaljo.

Ta predlog je obveljal z 81 proti 64 glasovom.

Ta določba je velikega pomena za krošnjarje s suho robo in lonci. Po vladnem načrtu bi smel krošnjar jemati sedaj le enega nosača, ki je vsaj 24 let star. Po predlogu dr. Susteršiča pa more krošnjar jemati seboj tudi sina ali brata, ki je vsaj 14 let dopolnil. Drugič more svojo robo prenašati s tovarno živino ali tudi prevažati na voze.

Paragraf 18. določa kazni, in sicer: 600 kron kazni plača, kdor:

1. krošnjari brez dovoljenja;
2. kdor svojo krošnjarsko knjižico prepusti drugemu;
3. kdor krošnjari v krajih, kjer mu ni dovoljeno;
4. kdor večkrat ali dlje časa ne da svoje knjižice poveriti;
5. kdor krošnjari s prepovedanim blagom;

6. kdor prodaje kot čisto zlato in srebrno blago, ki pa je ponarejeno;

7. kdor se brez dovoljenja poslužuje nosača, tovarne živine ali voza;

8. kdor krošnjari v kraju, kjer je iz zdravstvenih ozirov krošnjarstvo prepovedano;

9. kdor ponuja ali prodaje na obroke ali razpčlja uzorce prepovedanega blaga.

Kdor se večkrat pregreši proti tem določbam, more ali zgubiti dovoljenje za vedno ali za določen čas.

Pri točki 7. je obveljal predlog, da krošnjar ni kaznovan, ako z avtomobilom prevažajo blago. Po § 14. pa je avtomobil krošnjarjem sploh prepovedan.

Iz tega je razvidno, od kakih »slučajev« so odvisni posamezni sklepi.

Paragraf 19. določa za druge prestopke denarno kazen do 100 kron.

Paragraf 20. določa kazen zopora za tiste, ki ne morejo plačati denarne kazni.

Paragraf 21. določa: Ako se krošnjar pregreši zoper pristojbinski zakon, mora obrtna oblast to dognati ter slučaj naznaniti kazenski oblasti.

Paragraf 22. določa: Za denarne kazni se morejo krošnjarju zarubiti njegovo blago, voz in živina. Izkupilo pripade zakladu za reveže v občini, kjer so krošnjarja zasačili.

Paragraf 23.: Vsaka obsodba mora se v krošnjarski knjižici zabeležiti ter naznaniti politični oblasti in domači občini.

Paragraf 24.: Kdor se pregreši proti 3. in 4. paragrafu, mora oddati krošnjarsko knjižico.

Paragraf 25.: Preiskava in kazen krošnjarja zastara v 6 mesecih.

Vsi ti paragrafi obveljajo brez premembe.

Paragraf 26.: Krošnjarstvo sme dovoljevati, podaljševati ali prepovedovati itd. obrtna oblast v okraju, kjer ima krošnjar svoje bivališče.

Ako je krošnjarstvo v enem okraju po § 12. prepovedano, potem dotična obrtna oblast ne more dovoliti krošnjarstva za druge okraje.

V mestih z lastnim statutom more dovoljevati omejeno krošnjarstvo magistrat, za druge kraje pa dotična obrtna oblast.

Za krošnjarstvo v obmejnih okrajih je treba privoljenja tudi od finančne oblasti.

Krošnjarske knjižice poverjevati imajo pravico policijske ali politične oblasti, v mestih in trgih, kjer teh ni, pa občinski uradi.

Paragraf 27. in 28. določata, da grede pritožbe navadnim potom, v tretji instanci razsoja ministerstvo za notranje posle.

Paragraf 29.: Ako ostane v veljavi avstro-ogrska nagodba, veljajo krošnjarska dovoljenja za Ogrsko, Bosno in Hercegovino tudi v Avstriji, dokler veljajo tudi za avstrijske krošnjarje na Ogrskem iste pravice. Za ogrske krošnjarje v Avstriji veljajo avstrijske določbe in davki s prikladami.

Paragraf 30.: Slovaški kotličkarji ali piskroveci imajo v Avstriji še posebne pravice, ako ogrska vlada dovoli krošnjarstvo na Ogrskem krošnjarjem, ki imajo tudi v Avstriji po § 16. posebne pravice. To so naši Ribničani, Poljanci, Kočevci, Bovčani in Trnovci in drugi.

Jutri zbornica nadaljuje razpravo o § 30. in ostalih štirih.

Dnevni red.

Jutri zbornica morda že v eni uri dovrši krošnjarski zakon, nihče pa za gotovo ne vé, kaj pride nato na vrsto. Včeraj je sicer koncem seje obveljal poslanca Steina predlog, naj je proračunski provizorij prva točka dnevnega reda. Ta predlog pa je obveljal proti slovenskim poslancem, katerih je bilo slučajno mnogo odsotnih. Toda češki poslanci imajo z nujnimi predlogi v rokah ključ do dnevnega reda. In ker imajo češki poslanci danes še manj povoda, da bi dopustili proračunski provizorij, zato bodo skoraj gotovo spravili v razpravo ali od gosposke zbornice prenašeni zakon proti borzni trgovini z žitom ali pa zakon o reviziji gospodarskih in pridobitnih zadrug.

Češko nemška sprava.

Izvrševalni odbor mladočeške stranke je včeraj v Pragi odobril spomenico kot odgovor na nemške pravne predloge. Danes zvečer imajo seje češki klubi, da se dogovoré o tej spomenici in nadaljnjih korakih.

Ker je v vladnih krogih velika nevolja, da so Čehi z nujnimi predlogi zagradili dnevni red in preprečili rešitev proračunskega provizorija, zato se je te dni govorilo, da odstopi češki minister dr. Rezek. Ta ima v istini težavno stališče. Dasi ni v kabinetu kot oficijalni zastopnik češkega kluba, je vendar oseba klubu prijazna, ki pa je na drugi strani član Koerberjevega ministristva, proti kateremu so češki poslanci v odločni opoziciji.

Danes pa razglasa »slovenska dopisovalnica«, da so govorice o odstopu ministra dr. Rezeka popolnoma neutemeljene. To je naravno, ker je ravno dr. Rezek v prvi vrsti poklican, da posreduje med vlado in češkimi poslanci ter pri spravni pogajanjih z Nemci. Zračilno pa je, da g. dr. Rezek ne prihaja

k sejam v zbornico, odkar so se postrile razmere med vlado in Čehi.

Sicer pa ni nobena nesreča za državo, ako vlada s § 14. uveljavi proračunski provizorij, kakor meni g. zastopnik dolenskih mest. Slovanom prijazno ministristvo Thun-Kaizl je s § 14. uveljavilo mnogo naredeb, celó davke od sladkorja, petrolja itd. je znatno zvišalo, kar na las ne soglašajo z duhom § 14. drž. tem. zakona, in svet se ni podrl. Danes pa so se s § 14. sprijaznili celo stari ustavoverci, le g. Plantan ne more spati vled skrbij, ki jih ima g. dr. pl. Koerber. Morda pa se posreči odločni besedi g. Plantana, ki iz spanja bodi klerikalne leve, da ukroti tudi češkega leva. Samo to mu svetujemo, da ne hodi preblizu češkemu levu, ker ne pozna razlike med klerikalcem in liberalcem, ako mu stopi na rep.

Vinska klavzula.

V italijanski zbornici je minister Prinetti odgovoril na neko interpelacijo, da ni dobil ne od Nemčije, ne od Avstrije obvestila, ali koncem leta odpovešta trgovinski pogodbi. Z Nemčijo ne bode nobenih posebnih težav, v Avstriji in na Ogrskem pa se mnogi krogi protivijo vinski klavzuli. Prinetti pa upa, da italijanskim vinom tudi v bodoče ostane odprta pot v Avstrijo, ker bi sicer Italija zahtevala višjo carino od avstrijskega lesa in konj.

Z ozirom na to izjavo italijanskega ministra za vnanje posle je danes koncem seje dalmatinski poslanec B i a n k i n i s svojim gromedim glasom ostro prijel vladno, zakaj ničesa ne stori v varstvo avstrijskih, osebno dalmatinskih vinogradnikov. Prosil je zborničnega predsednika, naj opozori trgovinskega in poljedelskega ministra na izjavo italijanske vlade.

Kaj je povzročilo govorico o Rezegovem odstopu?

Predvčeranjim se je v parlamentarnih krogih, kot smo omenili, nenadno zopet jelo govoriti o odstopu ministra za Česko, dr. Rezka. Ta vest se je včeraj oficijelno demantirala kot povsem neosnovana. No, javnost je tem raje verjela prvotnim govoricam, ker se nahaja dr. Rezek res v skrajno kočljivem položaju; mož je minister za Česko, a mora biti nekako proti Čehom. Vendar pravi povod je tičal v dogodku pri sobotni seji ministrskega sveta, kakor ga slika »Die Zeit«. Ta list ve namreč poročati, da je naučni minister H a r t e l zelo odločno nastopil proti znanemu odloku namestnika grofa Coudenhove, ki je izšel od strani min. predsednika brez Hartlove vednosti. Z njim se je strinjal tudi finančni minister Böhm Bawerk. Oba ministra sta naglašala, da nikakor nečeta veljati zanasprotnika učiteljev. Seveda se je tudi Rezek ujemal z izjavami svojih tovarišev. In to je dalo poved govorici o Rezegovi krizi. No, konečno je Koerber vendarle pomiril svoje kolege.

Češki odgovor na nemški elaborat

je dogotovljen. V uvodu se obširno kritizirajo ter odločno zavračajo znane nemške zahteve. V odgovoru se posebno oporeka odpravi okrajnih zastopstev in uvedbi okrajnih uprav in s federalistiškega stališča. Odločno pa se zahteva uvedba notranjega urad. jezika, in sicer ne samo v onih okrajih, ki jih priznavajo Nemci. Vse svoje zahteve pa utemeljujejo Čehi s tem, da se drugače ne dá pravično rešiti jezikovno vprašanje, kot na podlagi popolne enakopravnosti.

Iz olomuške trgovinske zbornice.

V olomuški trgovinski zbornici se vrši danes zelo hurna seja. Na dnevnem redu je namreč predlog nemške večine, da se premeni poslovni red. V soboto so imeli namreč zastopniki čeških večin trg. zbornic v Pragi, Plznu, Budjejevicah ter čeških manjšin trgovin. zbornic v Brnu in Olomouci daljši razgovor o nakani nemške večine v olomuški trg. zbornici, ki namerava češko manjšino oropati vseh pravic. Sklenili so ti zastopniki soglasno, da si vzemo postopanje olomuških Nemcev za uzorec ter bodo proti nemškim manjšinam, kakor Nemci proti češkim. Morda ta odločni češki nastop odvrne nemške nasilnike od prvotnega načrta.

„Značajl“ v ogrskem parlamentu.

Ogrska poslanska zbornica je morala te dni kar štirim poslancem začasno odvzeti pravico do imunitete oziroma jih na zahtevo izročiti sodišču. Prvi, poslanec Vessi, je učinil najmanjši prestop, ker ga dolže edinele obrekovanja. Huiji so pa drugi slučaji, ki se vsi tičejo defraudacij in ponarejanja uradnih listin. Meji se posebnost odlikujeta posl. Zoltan Pap in Val. Eötvös. Taki značaji so v ogrski vladni večini.

Dogodki v Venezueli.

Z bombardiranjem venezuelskega pristanišča Puerto Cabello se je po splošni sodbi doigralo prvo dejanje nemško-angleškega nastopa proti Venezueli. Povod temu nastopu je dala konfiskacija angleškega parnika »Toppaz«, ki je dovel premog ondotnim angleškim vojnim ladijam, ter baje nečasten nastop proti moštvi te ladje in angleški zastavi, ki jo je moral sneti poveljnik ladje. Venezuelske oblasti izjavljajo, da se je to izvršilo brez njih vednosti. Proti bombardiranju je vložil Castro protest, ki po izjavi Rooseveltove vlade sicer ni opravičen, vendar pa se ne more zanikati, da so Nemci ter Angleži jeli prvi agresivno postopati.

Odgovornost za akcijo proti Venezueli pada pa le na Nemčijo, kakor tudi odgovornost za pogreznjenje venezuelskih vojnih ladij, kar je odkrito povedala angleška vlada v angleški spodnji zbornici. Nadalje ste Anglija in Nemčija dovolili v to, da se tudi Italija pridruži akciji in se tudi ona udeleži blokade venezuelskega obrežja. Vlasti se nadejajo, da Castro vsled tega ne bo hotel izzvati vojne. Zjedinjene države stoje še vedno na stališču, da ne bodo nastopale proti Angliji in Nemčiji, čeprav so se z bombardiranjem Puerta Cabello kršile obljube, storjene ameriški vladi. Zjedinjene države so ponudile Angliji in Nemčiji svoje posredovanje v sporu z Venezuelo, kar je angleški minister za vnanje stvari, Lansdowne, potrdil v gornji zbornici.

Kljubu temu pa se v Zjedinjenih državah oglašajo odlični in vplivni možje, ki trdijo, da bodo Zjedinjene države slednjič vendarle morale poseči vmes v obrambo Venezuele, ker ni zaupati Angliji in Nemčiji. Prva se da zavajati po želji maščevanja, drugi ne ugaja geslo: Amerika Amerikanecem, ker stremi po tem, da bi si pridobila kaj ozemlja v Ameriki. V prvi vrsti pridejo torej tudi tu v poštev kramarski interesi Angležev in pa znana maščevalnost Nemčije. Kar je pa pri tem najznačilnejše, je to, da nemški in angleški podaniki v Venezueli sami ne odobravajo postopanja svojih držav. Iz Caracasa so namreč tamošnji nemški trgovci brzojavno pozvali Nemčijo, naj

vsprejme predlog glede razsodišta, ki ga je stavila vlada v Washingtonu, ker bo sicer Castro šel do skrajnosti, in se je začelo bojkotirati nemško blago. Tu tiči glavni vzrok. Nemcev in Angležev v Caracasu se je polastil velik strah in je 114 njih pobegnilo v poslopje amerikeškega poslanika. V takih razmerah bi konečno Castro ne imel ravno težavnega stališča, ko bi se ne bilo bati, da sedanjo stisko izrabijo njegovi domači nasprotniki. Prihajajo namreč že vesti, da koraka več vataških glavarjev, med njimi Elmocott in Fernandez, na delu svojih čet iz Maracaiba v Caracas. Njih prihod gotovo povzroči politične komplikacije.

Iz brzojavk.

Odlikovanje grofa Bülowa. Za zasluge povodom razprave o carinskem tarifu je cesar Viljem odlikoval grofa Bülowa z verižico k hišnemu redu Hohenzollerncev. Hotel ga je neki povzdigniti v knežji stan, a je to ponudbo odklonil. — Občinske volitve v Dunajskem Novem mestu so v tretjem razredu izpadle tako, da sta izvoljena po en kršč. soc. in soc. dem. — Rešitev budgetnega provizorija bo baje poslanec Skene vendarle pospešil do Božiča. Pravijo, da se mu je posrežilo najti pravo pot iz zagate. — Z izseljevanjem se je jel včeraj pečati ogrski parlament. — Portugalski kralj se je po večtedenski odsotnosti včeraj povrnil v Lizbono. — Napad na makedonske delavce. Na meji blizu Dubnice je turška patrulja ubila 24 makedonskih delavcev, ki so se mirno vračali v Makedonijo.

Iz levovega brloga.

Iz Poljan nad Škottjolo, 15. dec.

Zopet ostudna laž o našem g. kapelanu Florjandiču je prišla v »Slov. Narod« iz liberalnega gnezda. Gospoda imenuje v šoli pravega »rabeljina«. »Ako mu otroci povoljno ne odgovarjajo, jih kaznuje navadno tako, da prime po dva in dva za glavo in bunka glavo ob glavo«. Pozivljamo mi farani dopisnika »Narodovega«, da dokaže, kdaj in s katerimi otroki se je tako ravno! Šolski otroci kaj takega ne vedo povedati. Ravno nasprotno pa je res, da se je gosp. Florjandič v tem kratkem času bivanja med nami splošno priljubil, kakor faranom, tako tudi v šoli.

Smešno je pa, in čudimo se, da »Narodove« dopisnik ni vedel za g. Kalana, ker omenja, da je škof premestil gosp. Ažmana, pustil pa gosp. Florjandiča, a že pred desetimi meseci je mesto gosp. Ažmana prišel gosp. Kalan, kateri je premeščen; gotovo ves ta čas dopisnik ni prišel v cerkev, ker ni vedel za gosp. Kalana.

Ljudstvo je bilo splošno ogorčeno, ko se je raznesla vest o tej »Narodovi« laži. Zatorej pa ostro obsojamo to »Narodovo« družbo, katera tako ostudno blati poštenega gospoda in sramoti celo našo župnijo.

Poljanski farani.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. decembra.

Umrl je 16. t. m. g. Jožef Pekovec, vpokojeni kapelan v Zalogu pri Cerkljah, priveden s sv. zakramenti. Pokojni je bil rojen 6. marca 1842. v Predvoru, v mašnika posvečen 31. jul. 1869. Pogreb bo v četrtek ob 9. uri v Cerkljah. — **Umrl je v noči od nedelje na ponedeljek v Šempasu pri župniku in deželnem poslancu pred. gosp. Grča,** bivši vikar v Logeh, v Kobaridskem dekanatu, pred. gosp. Frančišek Guzelj po dolgi in mučni bolezni. Pokojnik se je poročil v Sestranskivasi pri Škofj. loki na Kranjskem dne 13. novembra l. 1865. V mašnika je bil posvečen 27. maja 1893. Letošnje poletje je postala njegova bolezen tako nadležna, da je moral popustiti svojo službo. Podal se je najprej v bolnišnico v Kandijo pri Novem mestu, kjer je ostal delj časa. Od ondot se je podal, ne da bi se mu bilo zdravje kaj zboljšalo, v svojo domačo vas na Gorenjsko. Ko je pa začela pritiskati zima, je prišel radi milejšega podnebja v Gorico, kjer je stanoval nekaj časa na nekem zasebnem stanovanju. Minuli četrtek pa je prišel po opravih v Gorico pred. gosp. župnik Grča, kjer sta se v gostilni pri »Treh kronah« slučajno sešla s pokojnikom. Hkratu zaželi pokojnik, da bi se rad peljal z gosp. župnikom Grčo v Šempas, kjer je svojočasno kapelanoval, ter, da bi pri njem ostal par dnij. No, Božja previdnost hotela je drugače.

Pokojnik, mesto, da bi se iz Šempasa povrnil v Gorico, zatisnil je tam mirno oči. Pogreb se je vršil včeraj ob tretji uri popoldne. Blag mu bodi med nami spomin in večna luč naj mu svetil! — V Stranski vasi pri Smihelu je umrl posestnik gostilničar g. Vincencij Belland.

Delavsko društvo v Medvodah. V nedeljo popoldne se je vršil v Preski pri Medvodah ustanovni shod strokovnega društva papirnih delavcev. Dr. Lampe je govoril o potrebi izobrazbe in organizacije sploh. Delavstvo mora imeti svoja društva, v katerih se naj najprej izobrazuje, da bo moglo ločiti svoje prijatelje in sovražnike ter samostojno ukrepati o svojih stanovskih zadevah. Razlagal je na to napake liberalnega in socialnodemokratskega svetovnega naziranja. Gostinčar je govoril o potrebi in pomenu strokovne organizacije, kažoč na razne potrebe delavskega stanu. Jeriha iz Vevč povdarja iz lastne izkušnje, kako treba delovati in se ravnati ob raznih prilikah, da se kaj doseže v korist delavskemu stanu, ter priporoča dobro agitacijo za novo društvo. Ko se je izvolil odbor, je predsednik zaključil zborovanje.

Zabavni večer v rokodelskem društvu v Škofji loki se je predzadnjo nedeljo obnesel v občno zadovoljnost. Znani pevski zbor je zapel Laharnarjevo »Avstrija« in Foersterjev »Venček slovenskih narodnih pesmi«. Da domače pesmi gredo v ljudska srca. — Videlo se je, da se pevovodja Cvenk prizadeva za natančno prednašanje besedila in napeva. — Posebno je ugajal tamburaški zbor, ki ga je g. lekarnar Burdych postavil na dobre noge. V kratkem času je g. zborovodja veselje, ki je ima sam do tamburice, usadil prav globoko v srce svojim tamburašem. Prav gladko in točno so udarjali »Venec vojaških pesmi«, »V sladkih sanjah« in koračnico »Napried«. Morali so nam ponavljati. G. Burdych zasluzi hvaležnost društva, pa tudi poslušalcev, ki se prav dobro zabavamo ob zvokih tamburic. — Igri »Stava« in »V Ameriko« so igralci dobro izvršili, posebno pa zadnjo. Prva je prijetna, le bogate vsebine nima. — Turistu Gromu, ki je prvič nastopil, se vidi, da bo dober igralec. »V Ameriko« je pa kakor nalašč, tako podučna, pa ob enem tako smešna! Dobro, zdravo jedro je v nji. Le z ozirom na sestavo je pomanjkljiva, pa se da popraviti. Mojstra Pivca spravita namreč njegov prijatelj in pomočnik v omotično spanje. Toda en požirek pijače zmešane z omotico — in Pivec zaspi — to je prehitro, je nenaravno. Tu naj se popravi, in bo prav hvaležna igra. Da so igralci tako dobro izvršili svojo nalogo, je vzrok, ker so tako polagoma, počasi, razločno in s povdarkom govorili. Zadovoljni smo bili z zabavo. — Kmalu zopet! Pokažite se nam že skoraj v svoji novi dvorani!

Z loterijo gremo nazaj. Po izkazih, katere je izdalo finančno ministerstvo (I. zv., IV. letnik) državni dohodki pri loteriji nazadujejo. Leta 1900 je vsak avstrijski državljan povprečno zastavil 1 K 20 h. V 11 kronovinah se je v tem letu stavilo dokaj manj, kakor v letu 1897. Koliko neki zastavijo naše kranjske mamice? Na Kranjskem je v letu 1897 zastavil vsak 1 K 18 h., v letu 1900 pa samo 96 h. Potemtakem se na Kranjskem še zmeraj plača tega nespametnega davka 500.000 K. Najmanj stavijo Bukovinci — po 20 h. —; največ — po 4 K 72 h. — na Nižje-Avstrijskem; Kranjsko zavzema v tej vrsti sedmo mesto.

V spomin dobrotnice celjske slovenske gimnazije. C. kr. samostojni n. sl. gimnazijski razredi v Celju imajo prihodnji petek 18. t. m. ob 8. uri v celjski farni cerkvi mašo-zadušnico za rajno Apolonijo Jazbec. Vabimo vse prijatelje revnih slovenskih dijakov k udeležbi, da se skupno spominjamo velike dobrotnice, ki je darovala »Dijaški kuhinji« okrog 16.000 K in s tem položila trden temelj prepotrebni napravi.

»Štajerc« je zabredel v slabe finančne razmere. Ker ne more več izhajati za 60 kr., se podraži na dve kroni.

Odvetniški pisarji v Trstu se pripravljajo, da si z organizacijo zboljšajo svoj položaj. Oposlali so na odvetniško zbornico memorandum, v katerem so zabeležili svoje zahteve. Odvetniški pisarji so res preslabo

plačani, za to bi bilo prav, da bi tudi drugi pričeli resno misliti na organizacijo.

Dolenjsko vino. Iz Šentjerneja: Letos se je v šentjernejskih gorinah pridelalo mnogo prav dobre kapljice, le kupca ni od nobene strani. Vino je pridelano skoro brez izjeme na podlagi novih, deloma prav zlahčnih vrst. Cena mu je sedaj 15—17 kr. Informacije daje tudi tamošnji g. župnik. Na prodaj ga je več sto hektolitrov.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet

je imel včeraj sejo, v kateri se je g. župan Hribar najprej spominjal smrti častnega člana mesta Ljubljane bivšega ministrskega predsednika grofa Belcredija, ki je stal na stališču enakopravnosti. Občinski svetniki so vstali raz sedežev.

Na to je občinski svet sklenil, da se otroški vrtčarici Ani Gorupovi tudi v počitnicah izplačuje nagrada 40 kron. Računi dotacij in dodatnih kreditov za razne poplave mestnih ljudskih šol so se odobrili, pač pa se je odklonila prošnja sirotišnice bar. Lichtenthurničine za prispevek za šolsko opravo.

Proračun mestnega vodovoda za l. 1903 se odobri. Čisti dobiček je proračunjen na 27.389 K 86 v., torej za 4.000 K večji, nego lani.

Napeljava vodovoda v žrebčarjarni na Selo in v Moste se odobri. Občina Moste dobi vodo iz mestnega vodovoda, ako se zaveže plačati 900 kron, zato pa se ji da pravica, da ona določa, kam je napeljati vodo v Moste. Odda se voda v Mostah po 24 v. kubični meter. Cevi preidejo v last mestne občine ljubljanske. Ako v mestu nedostaje vode, ima mestni vodovod pravico ustaviti dotok vode v Moste toliko časa, dokler traja pomanjkanje vode v Ljubljani.

Potres in mestni vodovod. G. župan je dejal, da se je doslej mislilo, da potres ni naredil nič škode mestnemu vodovodu. To pa ni tako. Pred Žabkarjem se je že dalje časa opazilo, da je ondi zemlja mokra. Sedaj so prišli na to, da je ondi vsled potresa počila cev in je uhajala voda.

Podgane in vodovod. Mestni vodovod se ima boriti tudi z ljubljanskimi podganami, ki so v hiši dedičev Marije pl. Pongratzeve prejedle cevi vodovoda, iz katerega je na to ušlo toliko vode, da znaša svota za večjo porabo vode 829 K. Obč. svet je sklenil, da od te svote uprava mestnega vodovoda utrpi polovico.

Naprava preskuševališča za vodomere se ustanovi v Ljubljani, da ne bo treba vodomere pošiljati v popravo na Dunaj. V ta namen je določil obč. svet 2500 kron.

Proračun mestnega loterijskega posojila za l. 1903 izkazuje pokritja 172.616 K 33 v. potrebščine pa 134.778 K 76 v. Proračun amortizacijskega zaklada znaša 920.673 K 27 v. v potrebščini in istotoliko v pokritju.

Proračun zaklada meščanske imovine za l. 1903 izkazuje pokritja 50.584 K in 51.262 K potrebščine, torej nedostatka 678 K, ki se namerava pokriti s tem, da se ustanove, izpraznjene mej letom, ne bodo razpisavale. Nekatera stanovanja se bodo skušala dražje oddati. Obč. svetnik g. Šubic je predlagal, naj magistrat prouči, kako bi se kleti oddale na drug način in kako bi se v kletih za stranke napravila pralnica.

Proračun ubožnega zaklada za l. 1903 znaša pri potrebščini 91.679 K in isto toliko pri pokritju. Radi novega domovinskega zakona so zanimive naslednje podpore: pri ubožnih očetih 50.000 kron, pri mestni blag. 12.000, milostinje 3500 kron, razne občasne podpore 900 kron.

Bolnico za silo se bo prodalo vojnomu poveljstvu v Gradcu.

Oddaja mestnih del za leto 1903, 1904 in 1905. Kamnoseška dela je dobil za to dobo gosp. Ignacij Čamerlik, oddajo stavbnega lesa gosp. Iv. Zakotnik in mestne vožnje gosp. A. Verhovec. Mestnih voženj torej ne bo deta več imela občinska svetnika gg. Turk in Predovič.

Ostale točke dnevnega reda so predstavili v tajno sejo. V javni seji je bilo pripravljenih še nekaj interpelacij. Obč. svetnik g. Lenče je vprašal g. župana, kako je z delo žiranjem strank iz poslopja g. Oroslava Dolence v Velikih čelnaških ulicah, o čemur je poročal »Slovenec«. G. župan je odgovoril, da je kriv g. Oroslav Dolence, ker se ni oziral na odlok stavbinske komisije in sprejel stranke, ki so imele 38 otrok, v še mokro poslopje. Župan je povedal, da ga je g. Dolence tako ozmerjal, da bi ga bil tožil, ako bi ne bil g. Dolence nekoč tudi obč. svetnik. Župan je dejal, da je tudi v hiši g. Dolence v Wolfvih ulicah mnogo nesnage in da je prišel na to, da za obrt, katero izvršuje, niti pravice nima.

G. Lenče je tudi vprašal, kaj je s »Poslanim« g. Leopolda Tratnika v »Slovenec«. G. župan je dejal, da je gosp. Tratnik dobil izključno dovoljenje instalirati električna svetila v hiše pod pogojem, da vsako instalacijo naznani upraviteljsvu mestne elektrarne in da da elektrarni 10 odstotkov od čistega dobička. Teh odstotkov pa g. Tratnik končno ni hotel dati. Odzvela se mu je zgoraj omenjena pravica, a Tratnik je dalje instaliral, ni pa naznanil, kje je storil taka dela. Slučaj je hotel, da je pri dr. Brejcu slabo instaliral in dr. Breje je vprašal elektrarno, zakaj pri njem ne gori elektrika. V elektrarni so debelo gledali, ker o instalaciji niso dobili poročila dr. Breje je takoj pojasnil stvar, da se je zanašal na g. Tratnika, a lahko bi se zgodilo, da bi v drugih slučajih vsled Tratnikovega postopanja mestna občina škodo trpela. Župan Hribar je dejal, da bi g. Tratnik boljše storil, da bi skrit v kotu ostal miren.

Na interpelacijo glede tifusa v artilerijski vojašnici je omenil župan, da je napram mnenju vojaške oblasti, da so kali bolezniv zidovju, mnenje odličnih zdravnikov, da so kali pri 4. bateriji, pri kateri so bolezen ponavljali, v vojaški obleki, katera naj se seže za elektri vojakov in naj se vojake za to odškoduje. Dolžnost poslancev je tu nastopiti. (Dr. Tavčar, zastopnik Ljubljane, dobro Vas je podrezal župan!) Sedaj se škropi v vojašnici z lincolnom in odpirajo se na stroške občine tla, da se razkužijo. Ena baterija se je premestila v zdravi del poslopja, druga se je pa nastanila v Nuškovi vojašnici.

Obč. svetnik g. Šubic je dejal, da predlo se kaj za nove poplave v vojašnici izplača, naj se popraša obč. svet. Ako je vojaštvo krivo bolezniv, ni treba, da bi stroške trpela občina.

Župan Hribar: »V tej zadevi bodo še jako resne razprave, ker se hoče naprtiti občini veliko škodo. Če ne bo drugače, branili se bomo tudi s pravdami.«

Nato je župan zaključil javno sejo.

Javno predavanje. Včeraj je v »Katoliškem Domu« predaval P. Sig. Zega o suženjstvu in poganstvu ter se je v svojem predavanju ozrl tudi na moderno suženjstvo. Prihodnji terek bo zopet predavanje. Predaval bo gosp. dr. Mihael Opeka.

Javnega predavanja v »ruskem kružku« danes ne bo, ker je vseučiliški profesor gospod Šercl vsled nesreče, ki se je včeraj zgodila njegovi blagor. gospej so-progi, zadržan predavati. Poroča se nam, da se je na gospo Šercelovo vlihl goreč špirit in jo obžgal.

Umrla je danes na Dunajski cesti gospa Marija Bergant, vdova po poštenem uslužbencu.

Umrl je sin g. dr. Antona Pfeiffererja g. Richard Pfeifferer, ofic. artilerijskega skladišča v Przemyslu, kjer bo tudi pokopan.

Ljudska kopelj Ol dné 26. oktobra do 29. novembra letos oddalo se je v mestni ljudski kopelji vsega skupaj 1780 kopelji in sicer za moške 1479 (pranih 1076, kadnih 403), za ženske pa 301 (pranih 91, kadnih 210).

V deželno bolnico so pripeljali 74 let starega kajzarja Mihaela Mraka iz Turbačevega. Pri popravljanju strehe je padel na tla in si zlomil levo nogo. — Mar. Pintar, 52 let stara gostija v Jaršah, je pri cepljenju drv ponesrečila. Poleno jej je odletelo v desno oko in jo tako hudo udarilo, da je morala priti v bolnico iskat zdravniške pomoči.

Nesreča na magistratu. Včeraj popoldne si je magistratni uradnik g. Seber na stopnjicah mestne hiše zvil nogo.

Z ob'eko se je hotel oskrbeti. Natakhar Daniel Pogačnik, katerega je včeraj policija prišla in zaprla, ker je ukradel zimsko suknjo nekemu natakharju, je vzel v noči od 15. na 16. t. m. trgovskemu pomočniku M. Richterju na sv. Petra cesti št. 26, pri katerem je prenočeval, hlače, katere je tudi imel na sebi, ko so ga prijeli.

Vajenec tat. Natakarski vajenec I. D. je natakharju Alojziju Ozaniču v kolodvorski restavraciji kradel iz skledice, kjer je imel drobiž, denar. Pokradel mu je v teku časa okoli 40 kron.

Alkohol ga je vrgel. Franc Erčen, 72 let star, kotlar, Cerkvene ulice št. 21, si ga je bil včeraj več naložil, kakor ga je mogel nesti. Do doma ga je še srečno prinesel, doma na dvorišču pa se podrl pod njegovo težo in pri tem si zlomil levo roko nad komolcem. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico.

Konj v kovačnici. Na Izanski cesti se je včeraj popoldne splašil konj Jerneja Sterleta iz Črne vasi, in pridiral proti Dolenjski cesti, kjer se je zaletel naravnost v kovačnico. Potegnil bi bil tudi voz za seboj v kovačnico, če bi bil ta mogel iti skozi odprta vrata. Tako pa je voz konja pri vratih obdržal. Sterle je bil, ko se je konj splašil, skočil z voza in se mu ni ničesar pripetilo.

Potovanje v Rim nastopijo mnogoštevilni obiskovalci mejnarodne panorame prihodnje nedelje in vabijo seboj vse, ki hočejo po ceni v kratki pol uri ogledati si mnogostevilne zanimivosti večnega mesta. Ta deveti cikel rimskih znamenitosti vodi posebno v cerkev sv. Petra ter v Vatikan, pokaže pa tudi zanimivosti raznih drugih delov mesta. — Do nedelje pa traja še potovanje po Palestini, katere znameniti kraji so si nadeli slavnostno lice ob dohodu nemškega cesarja. — Po božičnih praznikih pride na vrsto Indija.

Kotiček za liberalce.

»Gorenjčeva« je za. Kranjski listič izliva svoj žolč v zadnji številki na novoustanovljeni društvu »Slovenska zveza in društvo »Kranj«. Kar po vrsti obira to Pirčovo glasilo posamezne odbornike. Za vsakega ima »prijazno« besedo. Ko smo prebrali to šaro, spomnili smo se pregovora: Wie der Schelm ist — Ča bi mi hoteli delati na enak način, ter naštevati razna svojstva odbornikov liberalnih društev, napolnili bi celega »Slovenca« in »Slov. List«. Ako se pa bodo podli napadi v »Gorenjcu« še dalje ponavljali, tedaj bomo tudi mi prisiljeni dajati zausnice, ki bodo pa pristaše »Gorenjčeve« kaj neprijetno sklele.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

Ocenio o včerajšnji predstavi smo morali radi nedostajanja prostora odložiti do jutri. »Rdeča kapica« je ljubka igrice, ki bi še boljše uspela, ako bi vsi sodelujoči storili svojo dolžnost. — Jutri ne bo opere »Pso glavci«, ker se tenorist V. L. č. k. ne more ob pravem času povrniti v Ljubljano iz Prage, kjer mu je umrla hčerka. Ker je potreba za opero še skušenj, igrajo jutri »Brez denarja«. V soboto pojo prvokrat opero »Paoglavci«.

Slovenska »Šolska Matica«

priredi v soboto dne 27. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v »Narodnem domu« v Ljubljani predavanje gosp. ravnatelja Henrika Schreinerja o analizi duševnega obzorja otroškega. K temu predavanju se vabijo p. n. člani in vsi drugi, ki se zanimajo za dušeslovni proces učenja.

Obenem se naznanja, da v kratkem izidejo knjige, ki jih dode društveniki za leto 1902 (Pedagoški Letopis, Učne slike k ljudskošolskim berilom in zgodovinska učna anov). Dosedaj je pristopilo k društvu blizu 1100 članov. Ker pa je še čas za pristop, vabijo se s tem še enkrat učitelji ljudskih in srednjih šol in drugi razumniki v krog Maticarjev. Oglašati se je pri poverjenikih, oziroma pri blagajniku gosp. gimnazijem ravnatelju Andreju Senekoviču ali pri tajniku nadučitelju Fr. Gabrščku v Ljubljani. Letnina znaša 4 krone. Zlasti prosimo gg. poverjenike, da pridobivajo še novih članov. Čim večje bode število Maticarjev, tem lažje bode društvo vršilo svojo nalogo. Nekateri okraj se odlikujejo letos s polnoštevilno udeležbo. Naj bi jih posnemali tudi drugi! — Društvo je izdalo in založilo »Navodilo k Črničevi I. računici«, cena 1 K 20 h brez poštnine. Dobiva se pri odboru in po knjigarnah. Brez te knjige bi ne smel biti noben učitelj.

Dobivajo se tudi že lani izdane društvene knjige za navadno letnino 4 K.

O d b o r.

Groharjeve slike.

V »Mestnem domu« so razstavljene slike Groharjeve, s katerimi bi si »Slovensko umetniško društvo« rado vsaj nekoliko povrnilo škodo, katero mu je naredil bivši blagajnik. Med temi slikami so nekatere prav dobre in cene primeroma prav nizke. Omenjamo posebno: »Sveta družina« (125 kron), »Same na kmečki svatbi« (125 K), posebno pa razne glave, deloma jako karakteristične podobe po cenah 10 do 50 kron. Razstava je vsekako vredna, da si jo občinstvo vsaj ogleda.

Antona Foersterja drugi koncert na Dunaju

bode v četrtek dne 18. decembra t. l. v Bösendorferjevi dvorani (I., Herrengasse). Dne 3. decembra je bil prvi koncert priznane virtuoza na glasoviru. Foersterjevo igro slavilo je mnogobrojno občinstvo z burnim ploskanjem. Na vsporedu so bile izbrane igre prvih skladateljev Bacha, Beethovena, Chopina in Liszta. Zvršivši dovršeno igro dodal je umetnik še eno točko. Mnogo občinstva vstalo je raz sedežev ter hitelo pred umetnika, tako da je bil celo obkoljen. Pohvala bila je neopisljiva. Nemški kritik piše: »Geschmackvoll wie das Programm erwies sich der Spieler, der, was seine Technik betrifft, keinen Rivalen zusehen braucht. Der feinabgeschliffene, runde Anschlag Foerstera kam in einigen Etuden Chopins wunderbar zur Geltung, und die Mechanik des auf die leiseste Berührung reflektierenden Bösendorfer-

sehen Concertflügels lies unter seinen Händen alles Materielle vergessen.«

Izpred sodišča.

V jarek sta padla mizaraki pomočnik Gabrijel Benedikt in France Rozman, ko sta se poprej nekaj sprla, slednjič pa resno spoprijela. Komaj pa Benedikt iz jarka zleze, vdari ga Kuncv fant Janez Zalezel iz Strazišča s polenom na desno koleno ter ga težko poškoduje.

Vsled ljubosumnosti je dninar Pavle Roter dne 30. oktobra v Spod. Lipnici hlapca Janeza Nadižar, ko mu je ta pri domačem vodnjaku voščil dober večer, vsekaj z nožem v levo roko in leve zgornje podlehti, potem pa zavriskal in odšel. Obsojen je bil na eno leto težke s postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni poostrene ječe.

Zaradi nepovoljnih rodbinskih razmer sta se sprla posestnika Jernej Kaplja in France Novak v Gorenjih Javorščicah. Slednji je v Kapljevi hiši pijan razgrajal, vsled česar so ga domači s slo iz hiše iztirali. Jernej Kaplja ga je z nogo suval ob desno uho, tako da je Novaku počila koža bobnica. Jernej Kaplja je bil obsojen na 14 dni zapore.

»Figo, če češ«, je rekel Janez Šilinger, konjač iz Perovega, ko ga je prišel sodni sluga rubit zaradi neke malenkostne svote. Grozil mu je, da ga rajše v dolino vrže, kakor da bi se dal od njega rubiti. Šilinger se odstrani in sode, a sodni sluga za njim ter mu hoče žepno uro iz žepa potegniti; to pa še bolj razkači Šilingerja, grozil mu je z zausnico in pripomnil, da se ta kih smrkovec ne boji. Pa tudi svoji ženi je grozil z besedami, da jo mora z nožem, kar pa obtoženec zanika in pravi, da jo je le nekoliko udaril. Sodni dvor mu je prisodil štiri mesece težke, z enim postom in trdim ležiščem poostrene ječe.

Po nedolžnem 5 dni zapore prestal je Franc Wolgemut, kateri je pri Jerneju Maku, tesarju v Dornicah, na užitku in ga ta kaj težko gleda. Dne 2. junija ga je ovadil pri okr. sodišču v Kranju, da mu je Wolgemut šipe pobil in okvire oknov potrl. Pri obravnavi je celo pod prisego potrdil, da ga je videl, kako je s kolom po šipah tolkel. Vsled te izjave je bil Wolgemut obsojen zaradi prestopka zoper varnost tuje lastnine na 5 dni zapore, katero kaznen je tudi prestal. Kasneje so pa poizvedbe do gnale, da je sum opravičen, da je Mrak po krivem prišel, in tudi pri glavni razpravi se mu njegov zagovor ni posrečil. Sedaj je bil pa Mrak obsojen na 3 mesece težke, z enim postom na teden poostrene ječe.

Zgodaj je začel. Tratarjev fant Jože Grilo iz Trate, je komaj 19 let star in že se je seznanil s kazenskimi zakoni. Dne 19. oktobra je s silil svojega tovariša, naj gre v Časnjek. Ker ta le ni hotel vstreti njegovi želji, ga potegne Grilo za seboj tako, da sta oba v travo padla. Posestnikov sin Jože Bukovnik, kateri je bil tudi navzoč, potegne Grila na cesto, to je pa Grila tako razkačilo, da je skočil po koncu ter sunil z nožem Bukovnika v prsa in leve podlehti. Sodni dvor ga je obsodil na 2 mesece težke, z 1 postom na teden in trdim ležiščem poostrene ječe.

Razne stvari.

Najnovejšo od raznih strani.

Bogatinova zapuščina. Te dni je umrl poljski milijonar Kantz. Bližnjih sorodnikov ni imel. Njegovo premoženje sta podedovala daljna sorodnika brata Smidolski, od katerih eden je pismonoša, drugi pa sodnijski esekutor. — Velevažna iznaja d b a. Listi poročajo, da se je nekemu inženirju posrečilo, iznajti stroj, ki prepreči, da bi se v rudnikih vneli plini. — Najnovejša bolezen. O novi bolezni se poroča iz Amerike: Bolnik zaspi. Nihče ga ne more prebuditi. Spanje traja nad trideset dni, v katerem času se bolnik popolnoma postara. Iz mladeniča postane starih starim, globokimi gubami in belimi lasmi. Na to umre vsled oslabelosti. — Glasoviti žepni tat zadel glavni dobitnik. El Dientes, eden najbolj »spretnih« žepnih tatov v Madridu, je te dni zadel 60 tisoč peset na neko srečko. Dientes je prosil policijo, naj ga sedaj izbrši iz zaznamka tatov, ker hoče odslej biti pošten. — Kralj hotelirjev je Amerikanec Henry Morrison, ki je imel revne stariše, a si je vendar toliko pridobil, da ima sedaj 25 hotelov prve vrste. — Cesarjev dar svetemu očetu. Naš cesar pokloni svetemu očetu za jubilej soho dobrega pastirja iz čistega zlata. Kip je napravil umetnik Marschall. — Burski državni zaklad z akop an. Krüger baje burškega državnega zaklada ni vsega vzel seboj v Evropo, ampak Buri so 300.000 funtov šterlingov zakopali v notranjosti Transvala. — Na nohtih se bodo spoznalizločinci! O tem najnovejšem pojavu policijske znanosti — daktyloskopiji — je predaval te dni na Dunaju policijski svetnik Windt. — Dase smrčanje ponoči odpravi, priporoča »Deutsche medizi-

nische W. chenschrift« posebne vrste obvezo, ki prepreči, da se spodnja čeljust med spanjem ne loži od zgornje čeljusti in da ima človek tako zaprta usta ter diha skozi nos. — Eskimi vedno bolj izumirajo. Sedaj jih je samo še 15.000, dočim jih je pred 20 leti bilo 30.000. V četrto stoletje to pleme popolnoma izumre. — Tisoč priš bo zaslišanih v zadevi vavilavske posojilnice v Pragi. — Najdražja knjiga na svetu je pač knjiga, katero je emir afganistanski podaril perzijskemu šahu. Ta knjiga je koran, vezan v zlato in biseri, rubini in dijamanti obdan. Ta vezava je veljala 1.600.000 mark. — Dijak star 48 let živi v Pragi. Mož je doktor prava, doktor filozofije, doktor zdravilstva, sedaj pa študira še tehniko. Predno bo gotov z vsemi človeškimi znanstvi, bo gotovo umrl. — Avtomobil za 40.000 mark si je naročil perzijski šah Avtomobil ima 50 konjskih moči in je opremljen z nepopisnim luksu som. — Čenska banka. V New Yorku se snuje nova banka s pet milijoni dolarjev akcijskega kapitala, katerega so zložile samo ženske. — Posebne vrste hoteli. V Santa Cruz v Kaliforniji je eleganten hotel nastanjen v starih drevesih. Vsako teh dreves ima obseg 12 čevljev. V Eisenbergu v Švici je neki hotel tisoč čevljev nad zemljo. Osem velikih balonov drži v zraku celo stavbo, v kateri lahko prebiva dvajset gostov. Poseben balon vozi goste v ta hotel, iz katerega je posebno krasen razgled. Pri Peridunu ob južnem morskem obrežju na Francoskem imajo podmorski hotel, ki je iz železa. Gostilniške sobe so obdane od stekla, skozi katerega gostje lahko gledajo življenje v morju.

Domača mačka in mrtvec. Iz Iloka na Hrvatskem se piše: Jurij Duga je več let samotaril v svoji hiši. Ker ga sosedi že več dni niso videli, odprli so siloma vrata njegovega stanovanja. Grozen prizor se jim je pokazal. Dingo je ležal mrtve na postelji, na njem pa je čepela mačka ter mu grizla meso z leve čeljusti, dočim je meso z desne strani čeljusti že popolnoma pojedla. Mačko so morali s silo odpoditi od mrtveca, nakar so jo ustrelili.

Lope za pijance. Društvo treznosti v Kiewu je napravilo posebne lope, v katerih spravljajo pijance, katere pobero na cestah, da se v teh lopah iztreznijo. Ti prostori so z železno ograjo predeljeni v prostore za moške in v prostore za ženske. Na mesec rabi pomoč teh lop 150 do 200 pijancev. Večina teh pijancev je iz inteligentnih stanov. Cesto dijakinje v tem oziru ne zaostajajo dosti za dijaki. Večina pijancev se strezne v par urah, dobe se pa tudi pijanci, pri katerih traja pijanost 15 ur. Pri takih so vsi napori družbe treznosti zaman.

Užaljeni žganjarčki. V Plznu je priredilo »Katoliško politično društvo« javen shod, kateri je imel na dnevnem redu govore o alkoholizmu, o delavskem zakonodajstvu in o tisku. Ko je prvi govornik govoril o alkoholizmu in tudi udaril po mladini, ki je že začela hudo pijančevati, so zagнали mladi »narodni socialisti« hrup. Ko se jim je reklo, naj bodo tihi, saj dobe pozneje lahko besedo, so upili: Nečemo besede, ampak shod se ne sme vršiti Nato so mladeniče pometali vun in zborovali kršč. socialisti sami naprej.

Zenske časnikarice. V Rimu je začel izhajati dnevnik »Via Lucis« (pot luči), katerega bodo urejevale ženske. Prva urednica je Rosy Amodori. Tudi v Parizu izhaja dnevnik »Fronole«, katerega vodijo ženske.

Oder podrl. Pri igri »foot dall« med Michigan in Wisconsin univerzama v Cikagu se je podrl galerija in 32 osebe je bilo ranjenih. Galerije še niso bile popolnoma dodelane, ko je ljudstvo začelo prihajati. Na odrih, hi so bili za kakih 500 ljudi, se je nabasalo do 1000 oseb. Ko so se med igro gledalci jeli premikati, udal se je naenkrat pod in vsi so padli na tla iz višočine kakih 10 čevljev. Vzrok nesreče je v prvi vrsti nemarnost nadzornikov, ki so pustili ljudstvu na odre, čeprav isti še niso bili dodelani.

Kako je Mark Twain zaslužil svoj prvi denar. O tem je slavni ameriški humorist naslednje pripovedoval: »V šoli sem bil kaznovan. Kazen je bila — palica ali pa 5 dolarjev. Kdor se je pregrešil in ni plačal 5 dolarjev v šolsko blagajno, dobil je javno udarce s palico. Jokajoč sem povedal svojemu očetu, da bom v šoli natopen, ako ne prinesem 5 dolarjev. Oče me je ozmerjal in mi dal 5 dolarjev, ker ni hotel, da bi bil njegov sin sramotno natopen pred součenci. Jaz pa sem — dejal je Mark Twain — spravil 5 dolarjev in pustil sem se v šoli pretepsti. Tako sem zaslužil prvi svoj denar.

Grozni prizori v Guatemali. Iz San Francisco se poroča: Prvi ubeženci z opustošene Guatemale dospeli so semkaj na krovu pacifiškega poštnege parnika »City of Para«. Ubeženci vsi potrjujejo preje sporočene nesrečne vesti o položajih v opustošeni deželi. Pripovedujejo, da je bilo več sto Indijancev od plinov zadušenih ter s pepelom in lavo pokopanih. Ubeženci pri-

povedujejo, da ni vulkan Santa Maria k deluje, ampak neki manji ognjenik v bližini El Rosaio po imenu. Mnogo roparjev se potika ob ponesrečenih krajih, kateri vse grabijo, kar jim pod roke pride po ponesrečenih plantažah. Bati se je za ljudi, ki so še tam ostali, da gladu pomrejo.

Društva.

(Narodna čitalnica v Novem mestu) ima v nedeljo dne 21. t. m. ob 11. uri dopoldne izredni občni zbor. Vapored: 1. Volitev odbora 2. Predlogi. Radnega obnovega zbora dne 13. t. m. se je tako malo članov udeležilo, da nikakor ni kazalo voliti novega odbora. P. n. člani se pozivljajo, da s nedeljskega izrednega zborovanja v obilnem številu udeležijo.

(Slovensko pevsko društvo v Ptuj) izvolilo je pri izvanrednem občnem zboru, dne 8. dec. t. l. nastopne odbornike: gg. Drag. Zupanič, predsednik; č. o. Lenart Waupotič, namestnik; Ivan Muršec, blagajnik; Val. Kajnih, tajnik; Jož. Sever, arhivar. Namestnika odbornikov sta gg. Ivan Kaukler in Jož. Slavinec. Vnanični odborniki so gg. dr. Janko Bzjak, prof. Franc Orožen, dr. Juro Hrašovec in Franc Čeh; namestnika pa sta gg. Franc Podobnik in Anton Porekar. Računskimi pregledniki so voljeni gg. prof. Jož. Zelenik, Anton Rabič in Ferd. Skuhala.

Darovi.

Za pogorelca v Ribnem: C. g. Jan. Pfajfar, župni uprav. v Javorjah 14 K. Zupnija Mošnje 9 K. B. g. plačaj!

Telefonska in brzoljavna poročila.

Dunaj, 17. decembra. Danes je izšel češki memorandum kot odgovor na nemški elaborat. Čehi pravijo, da so Nemci storili v svojem elaboratu toliko napako, da ta izključuje sporazumljenje. Nemci se ozirajo namreč samo na Češko, a izključujejo Moravsko in Šlezijo. Ta metoda ne more voditi do sprave. Mladočehi se postavljajo na stališče, da imej nemška in češka narodnost enake pravice. Čehi izključujejo nemški državni jezik, pač pa nimajo nič proti temu, da ima vojska enoten jezik. Z vpeljavo okrožij se Čehi strinjajo, samo način, kako hočejo to uresničiti Nemci, jim ni po godu, posebno se protivijo narodni omejitvi okrajev. Tudi se Čehi upirajo, da bi se v nemških okrajih smeli nastavljeni samo nemški uradniki, v čeških pa samo češki, in pravijo, da naj dobro kvalificirani uradniki imajo povsod pravico biti nastavljeni. Steer pa Čehi izjavljajo, da so pripravljeni nadaljevati pogajanja.

Dunaj, 17. decembra. (C. B.) Vlada je predložila zbornici načrt zakona o znižanju cene živinski soli od deset na šest kron meterski stot. Zakon stopi v veljavo s 1. febr. 1903. — Zbornica nadaljuje nadrobno razpravo o krošnjarskem zakonu.

Dunaj, 17. decembra. Poslanec P o v š e je predlagal, naj bodo v krošnjarskem zakonu v paragrafu, ki določa vrste blaga, katero smejo krošnjarji prodajati, za kranjske krošnjarje določeni tudi lesni izdelki, tekstilno in galanterijsko blago. Predlog je bil sprejet. Krošnjarski zakon je sprejet v drugem in tretjem branju.

Dunaj, 17. dec. Glasbenik baron Zois iz Gradca je izginil. Za njim ni nobenega sledu. Sumi se, da si je naredil kaj žalega, ker je živel v slabih gmotnih razmerah.

Kotor, 17. dec. Tukajšnje srbsko banko je oblast zaprla.

Gradiška, 17. dec. Pri občinskih volitvah v Ajelo je zmagala laška katoliška stranka.

Barcelona, 17. dec. Pri Bregu se je udrila zemlja v obsežnosti štirih kvadratnih kilometrov. Več hiš je izginilo v odprtini. Prebivalci beže.

Arad, 17. dec. Tu je silen mraz, 22 stopinj pod ničlo. 12 ciganov je v taborišču zmrznilo.

Lizbona, 17. dec. Pri portugalski drž. banki so odkrili poneverjenje. Manjka 50.000 funtov.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 506.2 m, srednji sračni tlak 736.0 mm

	Čas opa- zanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsij	Vetrosti	Nebo	Pod- ročje v 14 urah
16.	9. zveč.	746.8	-8.6	sl. jug	oblačno	
17.	7. jut.	744.2	-6.2	sr. jug	oblačno	0.0
18.	2. popol.	740.3	-2.1	sl. jvzh	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura -9.0°, normale -1.7°.

Dunajska borza

dné 17. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101.40
Skupni državni dolg v srebru	101.25
Avstrijska zlata renta 4%	120.55
Avstrijska krona renta 4%	100.50
Ogerska zlata renta 4%	120.15
Ogerska krona renta 4%	97.90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	15.48
Kreditne delnice, 160 gld.	671.~
London vista	239.32 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	117.65
20 mark	23.42
20 frankov (napoleončor)	19.07



1401 1-1

Potrtega srca naznanjam v imenu svoje matere, bratov in sester in svojem imenu vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je danes ob pol 7 uri zvečer mirno v Gospodu zaspal dragi oče

Matija Breclj

posestnik

po dolgi mučni bolezni, večkrat previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 58. letu svoje dobe.

Pogreb pokojnikov bo v četrtek, 18. t. m. z mašo.

Sv. maše zadušnice se bodo opravile v domači župni cerkvi sv. Jurija.

Blaga pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Žapuže pri Šturji, 16. grudnia 1902.

Dr. Ant. Breclj.

Senzačni liker *****

Monte Cristo

***** prve vrste.

Velika posebnost med likérji.

čudovitega okusa

krepčalo za želodec. *

Na prodaj v vseh boljših prodajnicah s kolonialnim blagom in delikatesami.

Josip Archleb in drug
destil. na par v PRAGI.

Odlikovan s 84 prvimi svetinjami.

1362 20-4

40 bekte starega vina

proda

1398 1-1

Josip Pohl,

župnik v Pišecah, Štajarsko.

Vzorec na razpolago.

Priporočam slavnemu občinstvu, posebno veleč. duhovščini svojo

knjigoveznico,

katero sem popolnoma prenovil po najnovejšem sistemu, tako, da lahko izvršim najfinejša dela po nizki ceni in hitro.

V zalogi

imam vsakovrstne knjige: molitvene in povesti. Vsakemu hočem kar najbolj postreči.

Odličnim spoštovanjem

Pavel Bizjak,

knjigovez in knjigotržec

1897 3-1 v Kranju,

Glavni trg št. 118 (poleg velikega vodnjaka).

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

sprejema hranilne vloge, ter jin obre-
stuje po 4 1/2 % brez odbitka rentnega
davka, katerega društvo samo plača.

Uradne ure vsak dan od 9.—12. ure
dopoldne, izvzemši nedelji in praznikov.

1383 4-4

Mrvaška vina

zajamčeno pristna, fina nemizna, kakor tudi
izvrstne vrste portugalske, traminca, gra-
ševine, plemenke, kraljevine itd. pri-
poroča po najnižjih cenah

**zadruga samoborskih vinogra-
darov v Samoboru.**

Na zahtevo se pošlje poskušnja.

1347 6-5

Emajlna glasura, prava, uporab-
na, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, Ze-
lezje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne škockije,
kojim da porcelanu sličen prevlak. V škatlicah po
1/2 in 1 Ko. se dobiva pri tvrdki **BRATA EBERL**
v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnana naročila po povzetju. 524 3 12-7

CIRIL-METODOV

== KOLEDAR ==

1903

se dobi v raznih prodajalnah ter stane

1 krono

ali pa se naroči pri založništvu

Tiskarna Slafnar, Kamnik

Po pošti 20 vin. več

Št. 44.157

Wabilo.

1397 3-1

Vše mnogo let oproščajo se blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih
s tem, da si jemljó oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.
Na to hvalevredno navado usoja si mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opo-
zarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje
trgovci Karol Karinger, Vaso Petrič ter Albert Schäffer.

Vrhutega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni
sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti jedno
krono in na vpisani polj poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljenе meje.

Pisemnim pošiljateljem bodi pridejan tudi razločni naslov posiljatelja.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 16. decembra 1902.

Kongresni trg
št. 7.

M. Drenik

Za
božično
sezijo!

Največja zaloga ženskih roč-
nih del in pripadajočega materijala.

Risarski atelie in predtiskarija. Vsa-

kovrstne veznine in tamburna tehnika se

na perilo i. t. d. najhitreje izvrše.

1361 6-4

Zunanjim naročilom se točno usreza.

1387 1-1



Mejnaredna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

**Fotoplastična umetnostna
razstava.**

Odlikovana na vseh svetovnih
razstavah.

Vsak teden druge dežele.

**Le še do sobote, dné
20. decembra:**

Zelo zanimivo potovanje
nemškega cesarja in cesa-
rice na

Jutrovo in v Palestino.

**Najnovejše so ameriški
mufoskopi.**

Pet novih, zabavnih podob.
5 znamk, ki se vržejo v posamen
mufoskop 50 vin.

Odprto vsak dan, tudi ob nedeljah
in praznikih od 9. ure dopoldne
do 9. ure zvečer.

Božično darilo!

1135 22

Razvedrilo starim in mladim so:

Gramofoni,

cena od 15 do 125 gld.

Automati,

ki se sprožijo z 10 h, gostilničarjem
velik dobiček.

Prodaja se tudi na obroke.

Velika zaloga plošč; stare se zamenjajo.

Zahfevalje moj ilustrovani cenik.

RUDOLF WEBER,

urar, v Ljubljani, Stari trg št. 16

Gramofon poje,
se smeje in govori
v vseh jezikih.



V najem se da

prodajalna

primerna za vsako trgovino zraven cerkve
v št. Vidu pri Vipavi

Pogoditi se je pri lastniku Simonu
Bratožu.

1381 1-3

Pomožni uradnik

z dobrim sodnijskim spričevalom, vojaščin
prost, želi vstopiti takoj ali vsaj do 1. jan.
1903 v službo k sodnji ali v kako od-
vetniško ali notarsko pisarno.

Ponudbe prosi pod "Pisar" na uprav-
ništvo "Slovenca".

1371 3-2

Tisk "Katoliške Tiskarne" v Ljubljani.